

Alte Drucke

**F. IOAN. DVNS || SCOTI, || ORDINIS MINORVM, ||
THEOLOGORVM OMNIVM || EMINENTISSIMI, || Atque
Academiae subtilium Antesignani, || Quæstiones Tertij ...**

Duns Scotus, Johannes

Venetiis, 1580

DISTINCTIO PRIMA.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150218

F. IOAN. DVNS

SCOTI,

DOCTORIS SVBTILIS,

ORDINIS MINORVM,

Theologorum omnium

Principis.

Super Tertium Sententiarum

Questiones exactissima.

CVM VENIT IGI-
TVR PLENITVDO
TEMPORIS &c.

DISTINCTIO PRIMA.

A **R**OST QVAM
magister in pri-
mo lib. determini-
navit de Deo
quantum ad ra-
tionem suae na-
turalis * perfectionis, & in secū
do li. determinavit de ipso Deo,
inquantum eius perfectio relucet
in operibus creationis. In
hoc tertio determinat de Deo,
in q̄tu ei⁹ p̄fectio relucet in ope-
ribus restorationis. ¶ Et circa
primā di. hui⁹ tertij q̄runt quin-
que. ¶ Primo, vtrum possibile

*Part. vi
generare
et sp̄rare.*

a. l. fut.

* fuerit naturam humanam uni
B ri verbo in unitate suppositi.

¶ Secundo, vtrum tres perso na
possint assumere eandem natu-
ram numero. ¶ Tertio, vtrum
vna persona possit assumere plu-
res naturas. ¶ Quarto, vtrum
suppositum creatum possit su-
stentificare hypostatice aliam
naturam creatam. ¶ Quinto,
vtrum formalis ratio terminan-
di istam * unionem sit proprie-
tas relatiua.

C

*a. l. unita-
tem.*

QVÆSTIO. PRIMA.

*Vtrum possibile fuerit naturam hu-
manam uniri verbo in unitate
suppositi.*

D

IRCA * primum *Part.*
arguitur q̄ non, *Theologus*
quia actus purus, *pra suppo-*
& infinitus nō est *nri factū.*
alicui componibi- *& quare*
lis (v̄ probatum est distin. 3. pri *possi. bne.*

A 2 mi

prima. A mi li.) verbum est talis actus. et
 go, &c. ¶ Preterea, inter vnibi-
 lia est aliqua proportio, finiti ad
 infinitum nulla est proportio,
 verbum est infinitū, natura hu-
 mana est finita. ergo non sunt
 vnibilia. ¶ Preterea. contraria
 non possunt simul esse propter
 eorum repugnantiam. natura
 creata, & increata plus repugnāt
 sibi inuicem quam contraria,
 quia contraria sunt in eodem ge-
 nere, non sic creata, & increata
 natura, patet ergo &c. *prima* pro-
 batur per Philosophum. 4. Me-
 taph. vbi arguit, quod si con-
 traria essent simul in eodem,
 & contradictoria essent simul
 vera.

9. c. 9. 7. Preterea, incarnare est agere,
 ergo incarnari est pati. verbum
 diuinum non patitur, ergo non
 incarnatur. probatio consequē-
 tię, quia omni actioni correspon-

B det aliqua propria passio. Et si
 negetur hoc propter instantiā
 de amare, & amari, ergo eodem
 modo de vnire, & vniri. Non
 valet instantia, quia illa est actio
 immanens, cui non correspon-
 det passio aliqua in obiecto, sed
 incarnare est actio transiens in
 obiectum extra, igitur sibi cor-
 respondet passio aliqua.

¶ Preterea, per aliquas ratio-
 nes speciales arguitur, & primo
 ex parte nature assumptę: quia
 eadem natura humana est hec
 per se existens & personata per-
 sonalitate creata, sed natura nō
 potest assumi, nisi sit hec per se
 existens. igitur non potest assu-
 mi, nisi personata personalitate
 propria, sed si sit sic personata,
 non potest assumi a persona in-
 creata. igitur est inassumptibi-
 lis. igitur &c. probatio primę
 propositionis, quia per se exi-

stens in natura intellectuali est C
 persona. probatio secunde pro-
 positionis, quia non potest assu-
 mi, nisi actu existens. & hoc exi-
 stentia sibi propria, sed existen-
 tia propria nature quę est sub-
 stantia, est per se existentia. Pro-
 batur etiam eadem propositio,
 quia sicut natura creata se ha-
 bet ad singularitatem, ita natu-
 ra intellectualis, saltem singula-
 ris videtur se habere ad perso-
 nalitatem, sed natura creata, ita
 est singularis quod non potest
 manere eadem sine sua singula-
 ritate. igitur nec natura intelle-
 ctualis singularis potest mane-
 re eadem sine sua personalita-
 te. ¶ Secundo arguitur ex parte
 asumentis, quia quę sola ratio-
 ne differunt, vnum non potest
 esse ratio vnionis realis, & non
 alterum, persona & essentia so-
 la ratione differunt, alias videre-
 tur esse compositio in diuinis. D

igitur &c. maior probatur, quia
 cum vnio realis sit ad aliquam
 rem, secundum quod habet esse rea-
 le, nihil terminat istam vnionem
 precise, secundum quod habet esse
 rationis precise causatum, per
 actum intellectus. igitur si
 vnio est realis, & illa realiter sunt
 tantum vnum totum, quod est
 ibi terminat istam vnionem
 realem. ¶ Preterea, omnis depen-
 dentia est ad independens & ad
 absolutum (vt videtur) persona
 diuina in quantum talis non est
 absoluta, igitur natura non
 dependet ad personam in quan-
 tum persona, sed nō vnitur per-
 sone nisi dependeat a persona
 in quantum persona. igitur non
 vnitur persone. ¶ Tertio, argui-
 tur ex parte vnionis, quia om-
 nis dependentia alicuius ad al-
 terū, vel est causati ad causam,
 vel

a. l. vnita
22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

22.

A vel causati posterioris ad causam prius, hoc vñ manifestū in omnibus dependentiis, natura humana non dependet ad verbum, vt cārum posterius ad causam prius, quia in principio erat verbum, per quod creata sunt omnia, nec dependet ad ipsum pōse, vt causatum ad causam, quia si dependet ad ipsum, vt ad causam, terminus istius dependentiæ est communis tribus personis, igitur &c. ¶ Oppositū. Io. 1. Verbum caro factum est, vbi caro pro homine sumitur, secundum August.

Bar. vide
19. q. quod
lib.

SYPPONENDO partē affirmatiuam, tanquam articulum fidei, principalem inter illa, quæ respiciūt temporalia, ad intelligendum istam possibilitatem tria sunt videnda. ¶ Primo, quid debeat intelligi per vñonem personalem. ¶ Secūdo, qualiter ipsa sit possibilis ex parte personæ quæ assumit, ita qd ex parte eius non inueniatur repugnantia. ¶ Tertio, qualiter sit possibilis ex parte naturæ quæ assumitur, ita quod ex parte eius non innueniatur repugnantia.

AD PRIMVM dico, qd in enchi. ista vñio non dicit per se aliqd absolutum, quia quocunque ab soluto intellecto in altero extremo, non intelligitur perfecta rationis, quia vñio non intelligitur ad se, siue igitur concomitetur absolutū in vno extremo, siue in duobus, cum non sit nihil, saltem dicit vñio relationē, non autem communem, qd sit eiusdem rationis in vtroque extremo, qualis est similitudo, quæ non est habitudo eiusdem rationis in natura assumpta, & persona assumente. persona autem

assumens nullā hēt relationem realem ad naturā creatā ex dissonantia libere conuerso aut, nisi natura assumpta aliquā haberet relationē ad assumentem, nihil intelligeretur per se per istā vñionē, nec illa relatio in natura assumpta est tñ res rationis, quia tunc ipsa vñio non esset realis. ¶ Est igitur ista vñio relatio disqui perantiæ realis in vno extremo, cui in altero nulla relatio corrōdet, vel saltem nulla realis, & ita relatio ista est ordinis in vno extremo relatio. Non est autem ordinis causati ad causam, quia illa est communis ad totam trinitatem, neque causati posterioris ad cārum prius, quia verbum non est aliquid cārum. Est igitur relatio ordinis siue dependentiæ alterius rōnis ab oī dependentiā & ordine cāti ad cām, & cāti posterioris ad cārum prius, quia illa est vniuersalis rōne nature in vtroque extremo. Et licet difficile sit videre aliquam dependentiam esse talem, tñ ista pōt parte re aliquāliter in subiecto, & accidente. Accidens. n. ad substantiam, siue ad subiectū suū duplicem hēt habitudinē, s. informatis ad informatū, & ista necessario includit imperfectionē in subiecto informato, eo. s. qd potentialitatem habet respectu actus secundum quid. s. accidentalis, aliam habet vt posterioris naturaliter ad prius, a quo dependet, non vt ab aliqua cā, quæ si habet subiectum pro aliqua cā, hēt ipsum pro cā materiali, & hoc est inquantū informat ipsum. si igitur istæ duæ habitudines accidentis ad subiectum ab inuicem distinguantur, altera necessario est ad subiectum sub ratione imperfectionis in ipso

C

D
o. l. vñio-
naturaliter.

A subiecto. si potentialitatis. altera nullam imperfectionem necessario ponit in eo, sed tantum prioritatem naturalem, & sustentationem respectu accidentis, huic simillima est ista habitudine, quæ est dependentia naturæ humanæ ad personam diuinam, quæ est extra omnem dependentiam causam ad causam. hæc est non habet pro termino primo naturam, sed personam inquantum persona, ita quod sicut entitas naturæ est alterius rationis ab entitate propria personæ ut persona, ita dependentia ad tale ens, & tale est alterius, & alterius rationis.

D E S E C V N D O dico, quod si repugnaret personæ diuinæ sic assumere, aut terminare dependentiam naturæ humanæ, aut hoc esset inquantum est persona diuina, aut inquantum est hæc persona. ¶ Non primo modo, **B** quia istud terminare dependentiam non infert aliquid repugnans personæ diuinæ, quia nec compositionem, nec potentialitatem, nec limitationem. Non enim oportet, nisi quod terminans istam dependentiam, sit in se aliquid independens habens entitatem talem, qualis requiritur ad terminandum istam dependentiam, nec requiritur aliqua compositio, nec potentialitas. patet, nec dependentia in persona diuina, quia non oportet eam realiter referri, sed tantum terminare dependentiam naturæ humanæ assumptæ relatæ ad eam. ¶ Nec secundo modo, est aliqua repugnantia ex parte diuinæ personæ inquantum hæc, puta quod hæc persona una assumit, & non alia. quia licet respectus consequens naturam, vel terminare talem respectum sit cõ-

tribus, & idem omnis causalitas respectu creaturæ conueniat tribus, non tamen oportet quod iste respectus, qui non consequitur entitatem quidam, sed personalem, sit cõs tribus. nam omnis entitas personalis independens potest sufficienter terminare istam dependentiam: talis est entitas propria cuiuscunque personæ, et ut distinguitur ab alia. igitur & cetera.

¶ Sed istud probatur aliter, quia persona diuina continet & includit in se virtualiter perfectionem cuiuslibet personæ creatæ. ergo respectu naturæ creatæ sup-
 ¶ plere potest vicem personæ creatæ ad terminandum istam dependentiam naturæ creatæ.

¶ Istud argumens dupliciter deficit. ¶ Primo secundum eos qui sic arguunt, quia ponunt realitatem personalem non esse perfectionem simpliciter. illud autem quod est ratio continendi multas perfectiones virtualiter, & quantum est de se infinitas, oportet quod sit perfectio simpliciter. persona autem diuina, si contineret realitatem vnius personæ creatæ per idem & infinitas, & ita entitas personalis eius esset perfectio simpliciter, quod ipsi negant.

¶ Præterea, ita perfecta contentia est in essentia diuina respectu naturæ creatæ, sicut in persona diuina respectu personæ creatæ, imo quo ad aliquid magis, quia essentia est absolute infinita, non sic entitas personalis, sed ipsa essentia ex perfectione sua non potest esse formaliter essentia alieius personæ creatæ, ut suppleat formaliter vicem naturæ creatæ, quam tamen continet virtualiter. igitur nec multo magis persona illa potest sup-
 ¶ plere vicem illam respectu personæ

var. lib. 3.
 q. 1. vide
 Th. in 3.
 di. 1. q. 8.

D

ad 1. q. 8.

A sonalitatē creatā. Ideo non arguo ex perfectione entitatis personalis, quasi ipsa contineat virtualiter aliquam personalitatē creatam, sed ex hoc quod illa entitas personalis est independens, & independens inquantū tale potest terminare dependentiam alterius ad ipsum, qd natū est habere terminum talem. Ita autem dependentia nata est habere personam pro termino, & non naturam, igitur persona diuina independens potest sufficienter terminare talem dependentiam naturæ creatæ ad ipsam.

TERTIVS ARTICVLVS est difficilior, quia ibi oportet ostendere distinctionem singularitatis naturæ creatæ a perso-

nalitate creatā, probatur tamen propositum triplaciter. Primo, quia singularitas præcedit naturaliter personalitatem. Deus igitur potest influere ad singularitatem, sicut ad prius naturaliter non influendo ad personalitatem, & ita potest prauenerē in illo instanti, in quo natura singularis debet personari in se, ne ipsa personetur in se, sed in alio.

Bar. licet non cōple-
tū in cōple-
tū tamen,
hoc argu-
mētū sit a
Scot. q. 10.
quod. art.
3. in fine.

Secundo, quia illud quod est vnius generis potest habere modum alterius generis, vt patet de accidente per se existente in eucharistia, igitur sicut accidens potest habere modum substantiæ, vt ibi apparet, ita substantia potest habere modum accidentis e conuerso, scilicet dependens, sed hoc posito ex parte naturæ humane, quæ est substantia saluatur dependentia, & vno illa quæ dicta est, ergo & cetera.

Bar. ma. q. Tertio, arguitur, quia in est sal-
uata, tanto magis sunt adinu-

cem vnibilia. hoc probatur inductiue, quia indiuidua eiusdem speciei sunt minime vnibilia, res diuersorum generum sunt magis vnibiles, quam aliqua eiusdem generis, vt patet de subiecto & accidente. igitur cum maxime diuersa sint creatum, & in creatum, quia non vnius generis, sequitur quod ipsa erūt maxime vnibilia, quia vnum potentiale respectu alterius.

Ita rationes non ostēdunt propositum. prima non, quia si ipsa valeret, probaret quod Deus posset facere naturā simul manere, & non singularem, vel si singularem primo hac singularitate posset eam ēt manentem postea facere singularem alia singularitate. præcedit enim naturaliter natura vt natura, seipsam vt singularem, & si negetur naturam posse fieri non singularem hac determinata singularitate, & ipsam posse manere, nisi sub eadem singularitate. multo magis sequitur hoc de natura singulari, & eius personalitate, quia hæc est vltima actualitas eius. Secunda ratio videtur peccare, quia modus ille, qui vere est proprius vnius generis, non cōuenit alicui alterius generis, sicut enim est isti proprius, ita est cuicumque alii incompossibilis. Nec quod adducitur de accidente separato cōcludit propositum, quia non habet illum modum, qui est proprius substantiæ, modus enim substantiæ est per se esse naturaliter. hoc est in cōsuetudine non inclinari naturali aptitudine ad aliud, non sic autem accidens separatum.

Et si adducatur illud, quod differentia substantialis habet modum qualitatis.

A 4 q. Re-

ria & forma sua in eorum genere & tamen ex ipsis fit magis vnum quā ex subiecto & accidente.

Scot. arguit cōtra seipsum hic, vide 10. q. quod, si accedat quod sunt personæ.

l. c. 1. p.

A ¶ Respondeo, q̄ non intelligit
ibi philosophus de modo pro-
prio qualitatis, vt gñis, sed inten-
dit ibi ponere multiplicitem
huius vocabuli qualitas, & vnus
modus eius est secundū q̄ dñā
substantialis dñ qualitas. Iste
modus huius nois quale, non
conuenit alicui speciei qualita-
tis, vt est genus, nec iste modus
est modus p̄prie generis qua-
litatis, sed tm̄ est modus istius
qđ dñ quale in cōi, igitur in pro-
posito oportet ostendere distin-
ctionem naturæ a personalitate
creata per aliquod, quā per il-
lud. ¶ Tertia rō non v̄t conclude-
re, quia rō vnionis non requirit
distantiam vnibilem, nisi pro-
pter potentialitatem in vno ex-
tremo, & actualitatē i altero ex-
tremo. sicut patet de subiecto
& accidente, qua se habent ad-
inuiem sicut potētia & actus.

B Ista rō nō concludit de istis ma-
xime distantibus. s. verbo natu-
ra creata, quia neq; verbum est
formaliter actus naturæ creatæ,
neq; natura creata est forma-
liter potentia, respectu verbi, ne-
que econuerso, quia tunc ex eis
naturaliter natum esset fieri v-
num.

*Bart. To-
tum hunc
progressū
inuenis.
19. q. 9. q. 10
li. 1. art. 3.*

DEO * PROPTER
istum tertium articulum, oportet
videre quomodo se habeat
illud, a quo natura intellectua-
lis dñ persona, ad illud a quo na-
tura talis est singularis, & indi-
uidua, & patet q̄ non eodē forma-
liter, & vltimate est indiui-
dua, & personata hac personali-
tate creata, quia secundū Dam.
lib. 3. c. 1. verbum assumpsit na-
turam in athomo, non tm̄ perso-
natam. Quid autē sit illud pro-
prium, quo natura est persona-
ta, duæ vñr viæ probabiles. ¶ Vna

*Quæ in
enaximis
Alani.*

q̄ persona sit persona p̄ aliquid **C**
positiuum in natura vltra illud,
quo natura est indiuidua, &
hoc siue illud positiuū sit abso-
lutum, siue respectus. ¶ Alia via, *par. 1. q. 2. & 6.*
q̄ per solam negationem addi-
tam naturæ sit persona. ¶ Prima *quæstio vii.*
via posset poni aliquo modo *ad primū*
proportionabiliter ei quod di-
ctum est in 2. lib. de indiuidua-
tione distin. 3. q̄ sicut est aliqua *9. 17. hu-
ms.*
realitas propria, qua natura est
hæc, vltra illā qua natura est na-
tura, & hæc non est formaliter il-
la, ita vltra vtranque istarum es-
set realitas aliqua, qua posset
natura personari, & illa neutri
istarum esset formaliter eadem.
¶ Secunda via negat omnē reali-
tatem positiuam constituere
personam, & ponit illam reali-
tatem, qua natura est hæc esse
vltimam entitatem positivā &
vltra hanc non esse nisi negatio-
nem aliquā, qua dicatur aliquid **D**
esse subsistens in natura intelle-
ctuali, & persona.

CONTRA primam viam
arguo quadrupliciter. ¶ Primo,
quia tūc esset aliqua entitas po-
sitiva in natura humana q̄ esset
inassumptibilis a verbo, proba-
tio consequentiæ. Isti n̄ vltimæ
entitati, quam addit persona
vltra singulare repugnaret con-
tradictione cōicari, sicut natura
cōicatur supposito, patet q̄ p-
sona est inēdicabilis existentia,
& ita repugnaret sibi contradi-
ctione assumi. consequens vñ in
conueniens. Tū, quia secundū *c. 6. 3. lib.*
Dama. 25. qđ est inassumptibi-
le est ineurabile. Tū, quia oīs en-
titas positiva creatura aque est
in potentia * obedientialiter respe- *Bart. esse*
ctu personæ diuinæ. ¶ Secundo, *in potētia*
quia sequitur q̄ natura, quæ iā *obediētia*
assumpta est a verbo, careret il- *li esse*
la enti-

*sub tali co-
ditione q
Deus pos-
sit quid
non imple-
at con-
tradictio-
nem.*

A la entitate positiua, quæ tamen ponitur vltima, & quasi actualissima & determinatissima in natura tali. Et si non videatur inconueniens concedere naturam istam carere ea, arguo quod ista natura non posset dimitti sibi, quoniam oportet dari sibi aliam realitatem ab ea quam habet, scilicet personam, vel remaneret non personata, quia tunc non esset personata sine illa realitate, & illa nunc non haberet, ergo oportet istam de nouo illi naturam dimitti dari. ¶ Immo sequitur ratio quod ista natura non posset dimitti, & esse personata, quia talis realitas, non potest esse realitas naturæ (sicut ostensum est in 2. dist. 3. q. de indiuiduatione) nec potest contineri per identitatem in aliqua natura, quoniam non est eadem sibi, quicquid enim

B non continet aliquam realitatem per identitatem manens idem, non potest eam continere per identitatem. Quarto, sequeretur quod natura intellectualis posset fieri hæc, & actu existens, & nullo modo personata prius. n. naturaliter posset fieri, & non sub ista realitate, quia personata, quia ex quo ista realitas, non ponitur realiter, nec formaliter eadem naturæ, & natura ut natura est naturaliter prior seipsa, ut est sub ista realitate, posset fieri non sub ista realitate, & in secundo in statu naturæ, quo assumitur a verbo non esset necesse verbum tunc eam assumere, posset ergo tunc illam non assumere, & ita relinqueretur sibi, & tunc non esset personata aliqua personalitate creata, nec increata.

C O N T R A secundam viam videtur esse multa. ¶ Primo, quia ista negatio non posset poni, nisi

independentia ad personam extrinsecam, sed si ista sufficeret ad personalitatem propriam, tunc anima separata esset persona, quod est falsum secundum Ric. 10. de tri. c. 23. ¶ Secundo, quia eadem argumenta videntur esse contra istud, quod sunt contra illud, quod ingenuum sit proprietas constitutiva personæ, primo lib. di. 28. n. 7. la. n. negatio potest esse de se inconcicabilis, sed tamen per affirmationem. & ita cum de ratione personæ sit inconcicabilitas, nulla persona potest esse formaliter persona per negationem. ¶ Similiter (ut argutum est ibi) nulla negatio potest inesse alicui subiecto primo, sed tamen per affirmationem, quia negatio absoluta, & libera est eorum entium, & non entium. ergo negatio ista, qua persona est persona, non est propria isti personæ, nisi ponatur alia qua affirmatio propria isti personæ, & ita prius est persona per affirmationem, quam per negationem. ¶ Quarto, quia sicut argutum est in q. de indiuiduatione, diuidi est imperfectionis. ergo necesse est illud quod repugnat alicui diuidi, esse entitatem positivam, & ex hoc conclusa est entitas positiua, quia natura est indiuidua, & indiuisa.

¶ A simili arguo in proposito, dependere ad personam extrinsecam est imperfectionis. igitur non dependere, siue repugnare realiter dependere, non potest esse nisi per aliquam entitatem positivam.

N O N A S S E R E N D O, potest mediari inter istas vias, nec concedendo cum prima viam aliquam entitatem positivam esse in natura intellectuali creata, cui repugnet contradictorie concitari concitatione aliqua repugnante personæ,

A sonæ quia nulla vñ entitas positiua in natura creata, quæ non sit possibilis dependere ad verbum, & ita cõicabilis eo modo, quo dñ natura cõicari supposito, vt qua suppositum dñ ens in natura, puta humanitate dñ hõ, & hac humanitate hic hõ. ¶ Nec cum secunda concedendũ est quod sola negatio dependentie ad personam extrinsecam est completiuum formale in ratione personæ creatæ, quia (sicut argutum est) tunc aia separata esset persona.* Sed distinguendũ est inter dependentiã actua-

*Bar. vide
10. q. quo-
li. art. 5.
quia spe-
ctat ad
hanc spe-
culati. nẽ.*

B lem potentialem, & aptitudinalem, & hoc vocando aptitudinalem, quæ semper quantũ est de se esset in actu, quo modo graue aptum natum est esse in centro, vbi semper esset, quantũ est de se, nisi esset impeditum; & potentialem vocho absolute illã, vbi nulla est impossibilitas exrepugnantia, vel impossibilitate terminorum, & ista possibilitas potest esse quæque respectu potentie actiue supernaturalis, non tñ naturalis. Licet igitur sola negatio dependentie actualis non sufficiat ad rñem personæ. Neq; independentia tertia posset poni in natura creata ad verbum, nulla enim est natura, vel entitas creata cui repugnet contradictorie dependere ad verbum, tñ negatio dependentie aptitudinalis, potest concedi in natura creata personata in se ad verbũ, alioquin violenter quiesceret in persona creata, sicut lapis violenter quiescit sursum, & ita ista negatio non dependentia, nõ quidem actualis tñ, sed et actualis & aptitudinalis talis complet rationem personæ in natura intellectualem

& suppositi in aia natura creata, nec tñ hæc independentia aptitudinalis, ponit repugnãtiã ad dependentiam actuaalem, quia licet non sit aptitudo talis naturæ ad dependendum, est tamen aptitudo obedientiæ, quia natura illa est imperfecta obedientia, ad dependendum per actionem agentis supernaturalis, & quando datur sibi talis dependentia, personatur personatitate illa, ad quã dependet, qñ autem non datur, personatur in se ista negatione formaliter, & nõ aliquo positio addito vltra illam entitatem positiuam, qua est hæc natura.

PER HOC AD argumẽta contra illã viã de negatione, patet ad primum. ¶ Ad aliud qñ arguitur, qñ negatio de se nõ est incõicabilis. ¶ Respõdeo, (sicut dictum fuit distinct. 2. 1. lib. & D. 23.) incommunicabile quod pertinet ad rñem personæ excludit duplicẽ cõicabilitatẽ, videlicet cõicabilis, vt qd, & vt quo, natura aut creata est incõicabilis primo mō, quia singulare. Singulare. n. nõ est cõicabile vt qd, nisi sit illimitatũ, vt essentia diuina. sed natura creata nõ est incõicabilis, vt quo, nisi intelligendo per incommunicabile negationẽ cõicationis actualis, & aptitudinalis, non aut intelligendo repugnantiam formalem vtrique communicationi.

¶ Contra tunc non vñ persona esse vniuoce in diuinis, & in creaturis, quia ibi est aliquid formaliter incõicabile, cui repugnat vtroque modo cõicari, hic nõ, imo non vñ esse persona, quia non hẽt diffinitionem personæ. ¶ Rñdeo iste cõceptus incõicabilis, qui negat communicationẽ actua-

*par. 2. q.
3. in scilicet
principa-
le.*

*B
et
pr
ci
si
tr
st*

A actualiter & aptitudinalē vniu-
cus est Deo & creaturæ, perlo-
næ diuinæ & creatæ, negatio. n.
est vniuoca multis, quando idē
affirmatum a pluribus negatur,
sed negatio communicabilita-
tis quæ includit repugnantiam
ad communicari, non est vniu-
ca, quia non conuenit creatis, &
hoc mō cōcedo non esse psonā
in creatis, vnde * si incōcabile
prout pertinet ad rōnem perso-
næ perfectæ dicit tñ negationē
cōicationis vtroque mō, sed ē
repugnantia ad cōicari, nulla
erit perfecte persona, nisi diui-
na. Illa enim includit aliquid ab-
solute, quo contradictione repu-
gnat sibi cōicari, quocunque
mō, & vt quod, & vt quo, psona
n. diuina non tñ habet nega-
tionem cōicationis actualis, &
aptitudinalis, sed ē habet repu-

gnantiā ad cōicationē, & vt q,
& vt quo, & repugnantia talis
nunq̄ potest esse, nisi per entita-
tem positiuā, & ideo sequit̄ per-
sonā istā nunquā esse sine tali
entitate, sed persona * creata nō
est sic incōcabilis, & ideo non
oportet sibi tribuere talē enti-
tatem personālē. ¶ Et ex hoc patet,
qualiter ista rō prius concludit
* propositum de ingenito, non
aut̄ hic. ¶ Istud dictū facilliter vi-
deri potest, si videamus driā in-
ter negationem nudam actus,
& negationem aptitudinis, & ne-
gationem quæ requirit repugnā-
tiam. Prima est in graui existen-
te sursum respectu vni in cen-
tro, secunda est in superficie ni-
gra, respectu albedinis, si est in
potentia neutra ad ipsam. tertia
est in homine respectu irratio-
nalis, & licet negatio sit vnus
rationis in se, tamen distinguē
cōparado ad * illud, cui incit re-

spectu tertij. ita hęc negatio po-
tentie dependendi, nulli creato
conuenit, negatio aptitudinis
inest cuilibet naturę personabi-
li in se, etiam qñ actu dependet,
quia actum supernaturalē non
concomitat aptitudo in natura,
cum sit tantum in potentia obe-
dictiali ad ipsum, negatio actus
inest animæ separatae, nec secun-
da negatio sola, nec tertia, nega-
tio sola sufficit ad personari in
se, sed ambo simul cū * prima,
quæ non potest haberi hic. ¶ Ad
tertium dico, q̄ negatio potest
dici propria, quia non est cōica-
bilis multis vt quod, & ita nega-
tio in creaturis est propria per
istam entitatem positiuam, quæ
natura est hęc, cui repugnat cō-
municari multis, vt quod, vel po-
test intelligi propria n. non cōi-
cabilis alijs, vt quo. & sic non est
in creaturis. ¶ Ad quartum con-
cedo, q̄ si dependere repugna-
ret alicui creature repugnaret
ei necessario per aliquod posi-
tiuum, sed nulli potest repu-
gnare, quia omnis entitas crea-
ta non solum dependet ad in-
creatum, vt ad causam, sed etiā
potest dependere hac speciali
dependentia.

SED CIRCA istum ar-
ticulum tertium est alia dubita-
tio, an sit aliqua entitas absolu-
ta noua, quæ sit proprium fun-
damentum huius relationis no-
uæ, scilicet dependentie & vnio-
nis ad verbum, ita quod ipsa po-
sita non posset eam non con-
sequi relatio eius ad verbum.
videtur quod sic, quia aliās mu-
tatio esset primo ad relatio-
nem, & a relatione, quia si ver-
bum dimitteret illam naturam
absolutam assumptam, relatio
vnionis non esset. & per re nu-
lum

a. l. aliud
C

Punctus
notabilis.

a. l. sine
prima.

D

Bar. No
ta ly, si,
quia vide-
tur dubius
vel capi-
tur, pro
quia.

Bar. quia
ei non re-
pugnat cōi-
cari, cum
sit in po-
tētia obedi-
entiā.

Alum absolutum nouum esset. ergo mutatio primo est a relatione. similiter si assumeret naturam modo personam in Petro, si non oporteret aliquid nouum absolutum aduenire ad hoc, ut personaret a verbo, primus terminus huius mutationis esset relatio noua, sed consequens istud esset contra philosophum. 5. phy. quia in ad aliquid non motus nec mutatio. Contra etiam per rationem, quia relatio non potest esse noua, nisi aliquid absolutum sit nouum in altero extremo, si. n. aliquid omnino eodem modo se habet in se. ergo ad quilibet alterum, nihil autem est nouum in verbo in se, nec in natura assumpta, nisi sit aliquid absolutum nouum. ergo tale absolutum nouum oportet ponere.

B SED OPPOSITVM videatur probabilius, quia illud absolutum esset necessarium unitum verbo, ita quod sicut impossibile est illam unionem esse, & non esse ad verbum ut ad terminum, ita impossibile esset illud absolutum, quod est necessarium fundamentum unionis esse non unitum verbo, nulla enim talis entitas absoluta in creatura. Preterea, talis entitas absoluta quae esset proprium fundamentum unionis ad verbum, aut esset accidentalis, aut substantialis. non accidentalis, quia natura intellectualis videtur personabilis in se, loquendo de natura intellectuali inquantum. scilicet prior omni accidente. igitur sic, quoniam personae in alio ut personari ut prior omni accidente, & ita nullum accidens est propria ratio personationis illius, & per consequens nec istius unionis. Si substantialis, non potest dici quod illa sit aliqua res alia ab illa quae

potest esse in persona creata, quia tunc aut materia, aut forma, aut substantia composita esset in Christo secundum humanitatem, qualis nulla eiusdem rationis esset in alio homine, esset igitur entitas substantialis eadem in materie, vel forme vel substantia composita. Sed quicquid est idem alicui substantiae manet manente illa substantia. igitur natura assumpta non posset dimitti, a verbo, manente illa entitate absoluta.

AD ILLVD in oppositum de philosopho. 5. phy. potest dici, quod relatio potest tripliciter se habere ad fundamentum. Vno modo, quod fundamentum non potest poni sine relatione illa absque contradictione, quia fundamentum non potest sine contradictione esse sine termino illius relationis, nec etiam sine relatione ad terminum, quia ista natura necessario requirit talem terminum ad sui esse. tales sunt relationes creaturae inquantum creatura, ad Deum inquantum creator. huiusmodi relatio est idem realiter fundamento. sicut patet ex dictis. 1. 2. lib. 4. Alio modo, fundamentum potest esse sine relatione, quia potest esse sine termino, tamen fundamento & termino positus, necessario consequitur ista relatio, ita quod ista duo simul posita sint necessaria causa relationis, siue in utroque extremo, siue in altero. Exemplum de similitudine in albo & albo. Tertio modo relatio potest non necessario consequi fundamentum, quia non necessario coexistit terminum, nec habitudine illam ad terminum, neque etiam fundamento & termino positus necessario consequitur relatio ambo extrema, vel vnum, sed co-

tin-

*Speculatio
notabilis.* A tingenter dicitur aduenire ex-
tremo, etiam postquam ipsum, & quod
libet absolutum in ipso & in ter-
mino fuerit positum in esse, & in isto modo non oportet pone-
re aliquod absolutum nouum in

altero extremo, et dato quod relatio sit noua. hoc modo se habet
multe relationes. puta communiter
uniones absoluti ad absolu-
tum. Si enim forma per se esset, & ma-
teria per se esset, ut corpus orga-
nicum & anima, vel subiectum per se
esset, & accidens per se, ut panis
& quantitas, si de nouo uniantur.
nullum absolutum nouum est in al-
tero extremo, sed ista relatio con-
tingenter se habet, ut possit in-
esse, & non inesse et extremis po-
sitis. ¶ Tunc ad philosophum, con-
cedo quod non est motus, nec muta-
tio ad relationem primo, vel se-
cundo modo se habentem, & per

consequens nec vniuersaliter ad
relationem de genere relationis,
ut ipse ibi loquitur de relatione
predicamentali. Illa enim est re-
latio intrinsecus adueniens. i. ne-
cessario consequens fundamen-
tum intrinsecus, puta quantitatem vel
qualitatem, vel substantiam quae
intrinsecus inest non absoluta
necessitate, sed posito termino
ad quem est relatio, quia ista non
aduenit, nisi propter nouitatem
alicuius absoluti in altero extre-
mo, & semper est sub primo &
secundo modo relationum dictarum,
sed ad relationem tertio mo-
do se habentem, quia illa est ex-
trinsecus adueniens. i. non ne-
cessario consequens fundamen-
tum intrinsecum. puta qualitatem, vel
quantitatem, vel substantiam, sed
absque nouitate alicuius abso-
luti in illo in quo est, vel in ter-
mino contingenter consequitur,
bene potest esse mutatio. & ali-

qua tales relationes forte per-
tinent ad illa sex principia, quae
dicuntur extrinsecus aduenien-
tia. vade & secundum eum in
1. phy. motus est ad ubi, & tam-
ubi nullam formam absolutam
dicit, sed tantum respectum in
corpore circumscripito ad locum
circumscribentem, & iste respec-
tus pertinet ad modum pra-
dictum.

A D A R G V M E N T A.

¶ Ad primum dico, quod infinitum
non est compossibile, ut pars, quia
parte totum est perfectius, in-
finito nihil est perfectius. Infinitum
tamen est vniuersale. i. potest
terminare dependentiam alte-
rius ad ipsum. ¶ Et cum addi-
tur ibi quod infinito non potest fieri
additio, igitur nec unio. ¶ Res-
pondeo, infinitum non habet in se
quodcumque ens formaliter, sed
virtualiter, vel eminenter, & ita
verbum eo modo quo non ha-
bet in se naturam humanam, il-
la potest sibi addi, hoc est quod
formaliter talis natura depen-
deat ad verbum, ut autem est in ver-
bo eminenter vel virtualiter, non
dependet sic ad verbum, quia sic
non habet entitatem dependen-
tem. ¶ Ad secundum concedit
proportio. i. determinata habi-
tudo non quantitativa qualis
dicitur esse dupli ad dimidium,
nec quanti ad quantum, sed qua-
lis dicitur esse generaliter pas-
siui ad actiui, & e conuerso acti-
ui ad passiui, vel actus ad po-
tentiam. Natura autem huma-
na possibilis est dependere res-
pectu personae diuinae depen-
dentia aliqua specialia, & ista de-
pendentia est insufficientis propor-
tio ad talem unionem. ¶ Ad ter-
tium dico, quod contraria non
quia diuersa. i. in nullo con-
ueniunt.

1. 6. 9.

D

Varr. 9.
praesens
dixit de
triplici pro-
portione.

Bart. esse
magis di-
uersum non
est cau-
sa incom-
possibilita-
tis, sed ef-
fectus cogn-
itus.

ueniunt.

A uenientia, ideo sunt incompofibilia, nam hoc modo diuerfa genere sunt magis diuerfa, quā contraria, fed quia in illis est repugnantia, licet in multis conueniant, qualis repugnantia nō est in illis, quæ in nullo vel in paucis conueniunt. Natura igitur diuina & humana, licet fint magis diuerfa, quā contraria, non tamen magis repugnantia, exemplum: superficies & albedo magis sunt diuerfa, q̄ album & nigrum, & tamen superficies potest esse alba, non tamen album potest esse nigrum formaliter, vel econuerfo propter eorum repugnantiam formalem.

*Bart. vi. de de hoc
pienius in
q. dist. 11.
yō 2. re-
pond. ad
primū m.* ¶ Ad quartum dico, q, * incarnationi actioni correfpōdet aliquid qua paffio, ex quo est actio tranfiens, fed ifta paffio non fignificatur per hoc quod est incarnari, proprie loquēdo, fed per hoc quod est vniri, vel affumi, nam

B ifta actio, vt tranfit in obiectū tranfit in naturam humanam, non in verbū, & ideo illud quod correfpondet fibi ex parte naturæ humanæ est paffio. licet igitur vocaliter & grāmāticè incarnari videatur fignificare paffionem huius actionis, incarnaretamen realiter fignificatur per hoc, quod est vniri, vel affumi, & concedo q, natura affumpta patitur, & est in potentia. ¶ Ad illud fpirituale ex parte naturæ affumptæ, dico q, non eodem cōpletus est natura humana per fe exiftens, & * perfona perfona litate creata, quia dictum fuit in tertio articulo, quod non est perfonata vltimate aliquo poffituo, per fe autem exiftit exiftentia poffitua creata, loquendo de propria exiftentia naturæ. ¶ Ad primam probationem iftius af-

funpti, cum dicitur, quod illius exiftentia est per fe exiftentia, cōcedo fecundū quod per fe exiftit diftinguitur contra inefle, quod conuenit accidenti. Cum affumitur q, per fe exiftentia in natura intellectuali est pfonalitat, nego vniuerfaliter accipiendo per fe, vt prius, vt. f. diftinguitur contra inefle alij, quia ad pfonalitatem requiritur vltima folitudo, fiue negatio dependētiæ actualis, & aptitudinalis ad perfonam alterius naturæ, non autē omne qd per fe exiftit primo modo vt diftinguitur contra accidens, oportet per fe exiftit fecundo modo. ¶ Ad fecundam patet, quod natura creata est hic aliquo poffituo non eodem formaliter entitati naturæ, quia repugnantia ad diuidi, nō competit naturæ creatæ, nifi per aliquam entitatem poffituiam, non fic autem vltra entitatem illam poffituiam fingularitatis oportet ponere aliquam aliam poffituiam pfonalitatis. ¶ Ad aliud qui diceret perfonam tantū differre ratione ab effentia, haberet contra fe illud argumētum, fed aliqua diftinctio poffita est naturæ & proprietatis, vt patet dift. 2. primi. fi tamen poneretur primum adhuc poffet refponderi ad argumentum illud per fallaciam amphibologie. ¶ In dift. 26. 1. lib. de perfonis abfolutis. ¶ Ad aliud de primo membro, q, refpectus nō terminat depēdentiam naturæ abfolute, dicitur, q, perfona diuina in quantum relatiua est, terminat depēdentiam naturæ creatę ad ipfam, & hoc in duplici genere caufę efficientis & formæ, primum declaratur fic, quia verbum affumit: i. ad fe fumi

non

al. perfona.

*part. 1
q. 2.*

H. 7. qu. 13. q. 1. vide, v. h. 7. q. 4.

A non alie persone, & etiam quia incarnari est specialiter illabi, & illabi pertinet ad causam efficiētem, & quia verbum est potentia operatiua patris, ideo potest habere operationem propriam preter illam que est communis toti trinitati, secundum declaratur sic, quia secundum hoc est causa formalis secundum q. formaliter terminat, terminat autem in quantum persona relatiua, ita q. proprietates relatiue est ratio terminandi, ergo non debet intelligi causa formalis, que sit altera pars compositi, neque causa formalis superueniens compositioni, neq. forma exemplaris, q. hæc est communis toti trinitati, sed causa formalis, quia formaliter terminans, hoc est dans formam specialiter intervallo illi, quod est inter naturam vnitam, & ipsum vterminum.

C O N T R A H O C quod dicitur de propria efficientia verbi, quæ non hæc communis toti trinitati, sunt auctoritates quas adducit magister in littera, q. tota trinitas equaliter est operata incarnationem. ¶ Et si dicas q. aliquis modus agendi specialis est ibi propter quem dicitur sustentare naturam modo quo pater & filius, non dicuntur sustentare eam. Contra in actione ad extra non est distinctio trium personarum in agendo, nisi consequens originem, puta q. vna persona agit a se alia non a se, sed ab alio, sed ista distinctio non est ratio, quare vna persona dicatur assumere naturam humanam vel personare naturam & alia non, quia si pater incarnaretur, & trinitas istam incarnationem efficere, esset ista distinctio in operando, quia pater ageret a se, filius

non a se sicut modo. ¶ Præterea. **C** respectus personalis non potest esse propria ratio agendi ad extra primo lib. dist. 4. & 18. de deo no. ¶ Præterea, suppositum creatum non agit respectu naturæ cuius est, quia secundum eos naturæ præcedit naturaliter suppositum, non sic actum agens, ergo nec illud quod supplet vicem suppositi creati in quantum tale est agens respectu naturæ. ¶ Quod secundo dicitur de forma, videtur abusiva locutio siue impropria de forma siue causa formali, quia secundum hoc pater æternus in quantum pater esset causa formalis filij, quia in quantum pater terminat relationem filij ad patrem. ¶ Quod etiam adducitur, ibi de supposito q. habet rationem totius, igitur & rationem forme, sicut totum est forma ex 5. Meta. & antecedens est falsum, & consequentia nulla. ¶ Primum pater ex dictis, quia persona nullam addit entitatem absolutam ultra

naturam singularem, & ita nec suppositum in communi, sicut nec persona in natura intellectuali, & per consequens est totum respectu naturæ singularis. ¶ Secundum probatur, ideo, n. totum est forma, quia qualibet pars est quasi potentialis respectu perfectionis totius. In proposito autem verbum non est potèntiale respectu personæ quasi compositæ, si etiam deberet esse hoc totum prout Damascenus dicit & concludit personam compositam esse verbum, hoc non est de persona absolute accepta secundum entitatem personalem comparatam ad naturam, sed de persona in natura ad naturam comparata, ita igitur deberet concludi

Videidem dist. 27. de verbo & 7. quod. 9. 8.

D *s. c. 2. & 31.*

Lib. 1. c. 2. 3. & 15. a. 1. Christi.

Quare

Bne. &

qi

Vide. 5. dist. 9. 2. in prim.

Var. ubi supra.

Vide Aug. s. l. c. 7. & 4. trinit. ca. 21.

*Alamum
de g.o. et
propositio
hic, e. i.*

A q. verbum incarnatum esset vt forma, non autem verbum absolute. Si enim absolute consideratur entitas propria suppositi, & nature respectu entitatis totius creati, entitas propria suppositi non est formalis respectu nature & magis materialis. ¶ Quod autem adducitur pro isto dicto, assumere est ad se sumere. ¶ Respondeo, sumere vt notat absolute actionem, est aequaliter totius trinitatis absq. omni distinctione prater illam que consequitur originem, sed ad se vt notat terminum actionis est verbi, vt terminat dependentiam assumptam nature. ¶ Similiter quod dicitur de illabi. ¶ Respondeo, si accipiat illaplus pro aliqua conditione efficientis siue producentis, siue conseruantis, tota trinitas eodem modo illabitur illi nature, sed si accipiat pro intimitate aliqua qualis est suppositi ad naturam que dependet ad ipsum, hoc modo solum verbum illabitur, quia solum terminat dependentiam illius nature, sed istud illabi non est aliqua efficientia, sed omnino prioritas alterius rationis.

B ¶ Quod etiam additur q. verbum est potentia operatiua patris, verum est, quia agit alter quam pater, quantum ad distinctionem que consequitur originem. s. a se & non a se habet ab alio, propter quem dicitur pater creare per verbum, & non e conuerso, sed propter istam distinctionem non est quod vna persona hoc modo agat vt incarnata, & alia non sic agat vt non incarnata. ¶ Ad argumentum igitur principale, dico q. si persona diuina est absoluta, absolutum terminat dependentiam illius natu-

re. Si autem est relatiua dico, q. & si relatiuum inquantum tale non possit terminare dependentiam causati ad causam, potest tamen terminare dependentiam que est alterius rationis, illa. s. que est natura ad suppositum inquantum suppositum. ad terminandum enim illam dependentiam sufficit quecunque entitas, que potest esse propria ratio suppositi, & talis ponitur hic entitas relatiua. ¶ Ad vltimum dico q. ista propositio est falsa. s. q. omnis dependentia est causati ad causam vel ad causatum prius, est enim aliqua dependentia alterius rationis ab illa que non est ad aliquid inquantum habet quiditatem, sed inquantum quid vel ens subsistens vel suppositum talis est ista dependentia.

Q. VAESTIO II.

Virum tres persona possint assumere eandem naturam numero.

I R C A secundum arguitur q. sic, hec nam antequam assumatur ab aliqua persona est assumptibilis a quacunque diuina, agit igitur omnes simul in eodem instanti ad assumptionem eius, aut igitur assumetur ab omnibus & habebitur propositum, aut a nulla, quod est inconueniens, si agant ad assumptionem eius inquantum possunt, quia est in perfecta obedientia earum; aut ab aliqua vna sola persona, quod est inconueniens, quia non est maior ratio, quare ab hac magis assumitur quam ab illa, cum equaliter qualibet agat ad hoc. ¶ Prater ea. ante assumptionem huius

A huius natura a filio ipsa fuit assumptibilis a patre, igitur & modo. probatio consequentia, quia prius fuit assumptibilis per hoc quod fuit in potentia obedientiali ad personam patris, sed illam non euacuat assumptio ad personam filij, quia personalitas filij non est eiusdem rationis cum personalitate patris, aut si esset eiusdem rationis, non tamen fuit eadem potentia obedientialis ad personalitatem patris & filij, sicut nec personalitates ad quas sunt istae potentiae, igitur per hoc quod una reducit ad actum non reducit alia.

¶ Præterea, natura existens in verbo habet inclinationem ad proprium suppositum, quia illa inclinatio sibi est naturalis, ergo habet inclinationem ad quodcumque potens supplere vicem proprii suppositi, tale est persona patris, igitur cum hoc persona a filio stat potentialitas eius, ut persona a patre.

¶ Præterea, idem accidens potest esse in duobus subiectis ergo eadem natura in duobus suppositis. consequentia probatur, quia habitudo accidentis ad subiectum est simillima isti dependentiae, ut dictum est in q. precedente. probatio antecedentis, simul possunt esse corpus gloriosum & non gloriosum, igitur habet idem ubi, quod ubi est accidens locati, quod aut sit idem ubi probatur, quia est idem locus, idem autem locus habet unam circumscriptionem actuum, igitur sibi correspondet una circumscriptio passiva, quae est ubi.

¶ Contra Anselmum de incarnatione verbi, & secundo cur Deus homo.

c. 9. plures personae eiusdem hominem assumere omnino nequeunt.

¶ Præterea, multiplicato suppo-

posito creato multiplicatur natura, ergo similiter & increato. consequentia probatur, quia increatum supplet vicem suppositi creati, igitur ita distinguit sicut creatum distingueret.

¶ Præterea, quod conuenit ali cui ut distinguitur ab alio, non potest inesse alij. Incarnatio concipit filio ut distinguitur a patre, ergo non potest competere patri. minor patet, quia conuenit sibi secundum proprietatem eius, secundum quam distinguitur a patre.

HIC DICITUR quod sic, quia sicut prius potest esse sine posteriori absque contradictione, ita potest manere idem plurificato posteriori, prior autem est ratio singularitatis siue indiuiduationis in natura creata, ratio personae, ut apparet, quia verbum assumpsit naturam a thomam, non tamen personam, igitur potest manere eadem indiuidua natura, licet plurificentur personae extrinsece respectu illius naturae.

¶ Præterea, distinctio relationis non est causa sufficiens distinguendi absolutam, sicut patet inductiue, igitur cum distinctio personarum diuinarum sit relatiua, non oportet propter eam naturam absolutam distingui, potest igitur assumi a tribus sine distinctione sui. ¶ Dicitur igitur quod sicut anima eadem potest esse in diuersis partibus corporis simul, & idem corpus miraculo se in diuersis locis simul, ita potest una natura simul esse in duobus suppositis, quando ista supposita sunt extrinseca, & non eadem illi naturae.

CONTRA hoc obijcitur sic, quia essentia diuina concluditur esse infinita, ex hoc quod ipsa ca-

seo super iij. sen. b dem

Varro li. 3. q. 5. & ibi in 3. parte articulo. 6. q. 3. uid. Hb. quolib. 6. 9. 7.

Adem potest esse in tribus personis, igitur ista natura esset infinita si posset esse in pluribus personis, probatur consequentia, quia quæ ratione posset esse in duabus personis, pari ratione & in infinitis. Si etiam simul posset aliqua habere plures personalitates perfectas increatas, igitur posset habere personalitatem creatam & increatam, vel plures creatas, quia non magis repugnant simul esse personalitas creata & increata in natura una, quam duæ personalitates increatæ, quarum utraque perfecte supplet vicem personalitatis creatæ.

Varro ubi supra solvendo primæ argumentum op. prima.

B Ad primam istarum rationum dicitur quod essentia divina est eadem illis tribus personis, & ex ista identitate sequitur quod sit infinita, non autem ex hoc quod absolute est in illis tribus simul. Illa autem natura assumpta non esset eadem illis tribus personis, sed aduentitia, licet simul esset in eis. ¶ Similiter natura divina fundat tres relationes & tres personalitates increatas, & ex hoc sequitur eius infinitas, illa autem natura aduentitia non fundaret eas.

¶ Contra istud obijciatur sic, quia sicut forma substantialis quæ substantialiter perficeret plura supposita esset actualiter illimitata, ita accedens consequens quod accidentaliter perficeret eadem supposita esset illimitatum. exemplum, sicut anima est illimitata ad perficiendum plures partes corporis substantiales, ita scientia est accedens illimitatum respectu plurimum partium corporis, igitur sicut essentia divina, quia est essentialiter natura trium suppositorum, est

infinita quasi natura essentialis eorum, ita natura humana esset infinita, licet quasi natura aduentitia pluribus suppositis.

¶ Confirmatur istud, quia ita impossibile videtur unum accedens esse in duobus subiectis, sicut unam formam substantialem esse induabus materijs, igitur si necessario sequitur infinitas ex hoc quod una forma substantialis est in pluribus materijs, necessario sequitur infinitas ex hoc quod unum accedens est in multis. ¶ Secunda ratio peccaret de voluntate quæ potest fundare relationes diuersas & alterius rationis, & tamen est finita, similiter idem album multas similitudines, & idem pater multas paternitates sine infinitate, & eadem natura multas personalitates creatas immo infinitas, quia non magis repugnant infinite quam duæ, & tamen infinitas non sequitur.

AD QVÆSTIONEM igitur dici potest distinguendo, quia aut potest intelligi primus terminus istius unionis esse persona aut essentia subsistens communis tribus. ¶ Primo modo non videtur quod una natura possit simul assumi a tribus personis, quia in omni dependentia essentiali unum dependens non dependet præcise nisi ad unum, quod totaliter terminat eius dependentiam. In ista unionem est dependentia essentialis unius nature, & una persona terminat totaliter eam. igitur non potest idem dependere hoc modo ad plures tales personas. maior probatur, in omni dependentia causati ad causam, quia impossibile est idem causatum habere plures causas totales in eodem

deca

Adem genere cauſandi a quibus dependeat. ſequeretur enim q̄ eſſentialiter dependeret ab illo vt a cauſa, quo non exiſtente nihilominus eſſet. ſi enim habeat. a. pro totali cā efficiente. & cū hoc. b. ſimiliter. a. ſufficienter efficeret ipſum quocunque alio circumſcripto. alias non eſſet eius totalis cauſa. igitur eſſet ab. a. b. non exiſtente. & ita non dependet. a. b. conſimiliter arguitur econuerſo de. a. ſi. b. ponitur cā eius totalis, igitur ſi. a. fit cā totalis & b. ſimiliter vtrunq; erit cā totalis & neutrum ita v̄ in omnibus dependentijs ēt quę non ſunt cauſarum ad cauſas, quod cū dependentia alicuius fuerit totaliter terminata ad aliquid, ipſum non poteſt dependentia eiufdē rationis dependere ad aliud.

B Confirmatur hoc de accidente reſpectu pluriū ſubiectorum primorū. minor probatur, quia perſonalitas creata totaliter terminaret ipſam, & illa ſtante non poſſet ſimul eſſe in alia perſona creata vel increata. Non minus enim terminat naturam & dependentiam eiufdē perſonalitas quęcunque perſonę diuine quam terminaretur in ſe. igitur &c. ¶ Obijcitur cōtra iſta, quia non videtur inconueniens plures relationes eiufdē rationis eſſe in eodem ſubiecto. ſicut ſi idem album pluribus albis ſit ſimile, igitur ſimiliter in propoſito non erit inconueniens pluribus dependentijs eiufdē rationis idem abſolutū dependere ad plures perſonas, q̄ ſi ponantur dependentię illę alterius rationis, magis habebitur propoſitum. ¶ Reſpondeo, ſicut nō quinis relatio vnde relatio eſt

eadem fundamento, ſicet aliqua ſit talis, quę. ſ. eſt prima in fundamento ad terminum ſine quo impoſſibile eſt fundamentum eſſe aliquo modo, ſicut dictū eſt diſt. 1. 2. de relationibus creature ad Deum. Ita nec vnde relatio repugnat ſibi q̄ plures eiufdē rationis ſint in eodē, ſed aliquibus ſpecialibus relationibus repugnat, puta dependentijs eſſentialibus. talis enim ſi eſt vna ad terminum totaliter terminantem non relinquit fundamentum dependens dependentia ſimili ad quodcunque aliud, quia tunc non eſſet dependentia terminata. ¶ Si vero intel ligatur ſecundo modo q̄ primus terminus vnionis ſit ipſa natura in tribus per ſe ſubſiſtēs, v̄ poſſibile q̄ vna natura aſſumatur a tribus quaſi mediante vna eſſentia exiſtente in tribus, ſicut vna albedo poteſt eſſe in tribus corporibus ſi vna ſuperficies in qua eſt eſſet in eis. ¶ Qd autē ipſa eſſentia per ſe exiſtens poſſet eſſe terminus proximus illius vnionis v̄, q̄ ipſa nullū eē habet a perſona, ſed eſt prius naturaliter q̄ ſit in perſona & dat eſſe perſonę. eſt n. natura de ſe hęc, & per ſe ſubſiſtens, licet nō incommunicabiliter, v̄ autem q̄ incommunicabilitas non ſit neceſſario ratio propria terminandi iſtam dependentiam, ſed ſubſiſtentia ſingularis.

AD ARGUMENTA principalia. ¶ Ad primum dico, q̄ ſi omnes tres agerent ſecundum vltimum potentię ad aſſumptionem illius nature, non poſſent agere ad aſſumptionē eius a tribus, qui eſſent tres termini trium aſſumptionū, ſed ad aſſumptionem eius ab aliqua

A vna, q̄ terminet, ita q̄ licet tres agant, vna tamen terminat eam. Et cū queris, a qua igitur sumetur? dico q̄ ab illa, ad quam tres vniunt eam actiue. ¶ Et si dicas, q̄ possunt simul agere quolibet persona ad vniendum eam sibi. nego. quia impossibile est vt simul vniatur pluribus, quia impossibile est totaliter dependere dependentia eiuldem rōnis ad plures personas, cū sit natura terminari ad vnā personā, & ad impossibilia non p̄t persone simul agere. ¶ Ad secundū, & tertium simul, dico q̄ si vna potentia obediēcialis est in natura, qua pōt vñri tribus. hoc est, cuiusque triū disiunctim, illa vna reducta est ad actū p̄ hoc, q̄ verbum eā sustentat. si aut sint tres potentie, concedo, q̄ per hoc q̄ vna reducta est ad actum, non reducit alia, & potest reduci illa alia, sed non cum actū alterius potentie p̄p̄ in cōpossibilitatem actuum. sicut potentia ad albedinem non potest reduci ad actum cū nigredine, & ita natura nunc personata a verbo, si dimitteretur ab eo, posset assumi a patre, sed stante actuali assumptione a verbo, licet sit in potentia assumptionis a patre, non potest tamen reduci ista potentia ad actum p̄p̄ in cōpossibilitatem illius actus ad istum.

¶ Ad quartum, nego assumptionem de accidente, & subiectis. Ad probationem dico, quod sunt duo vbi, & tamen ab vno loco circumscribente. ¶ Et cum dicit, q̄ vnus loci erit vna circumscrip̄tio actiua, dico q̄ si locus sit aliquid absolutum formaliter. in quo fundatur non actio, sed relatio illa que signa-

tur per modum actionis, vt circumscrip̄tio actio, due circumscrip̄tiones possunt fundari in eodem absoluto ad duo corpora circumscrip̄ta. Si autem locus dicat formaliter respectum ad locatum, & materialiter fundamētum, in quo fundatur iste respectus, tunc est vnus locus propter vnitatem * materialis, sed dua locationes formaliter, a. l. mat. riales. & vtroque modo commultiplicatur circumscrip̄tio actiua, & passiua.

AD PRIMVM in oppositum potest dici, quod Ansel. loquitur, si primus terminus vnionis sit persona, quo modo nunc natura est assumpta, quia sic tres persone non possunt eandem naturam assumere.

¶ Ad aliud hoc, concludit, q̄n suppositum increatum est primus & p̄ximus terminus vnionis, non autem quando mediatius, quia tunc natura assumpta vna potest esse in multis p̄p̄ vnitatem nature illius, cui primo vnitur, nec nature assumpte de se & immediate conuenit esse in tribus, sed tantum per illam naturam infinitam, cui primo vnitur. ¶ Et si hic arguitur, sicut arguitur contra primam opinionem, q̄ accidens existens in pluribus est illimitatum, sicut substantia existens in pluribus est illimitata. ¶ Dici potest, quod hoc verum est, quando accidens dat aliquem actum formalem illis, quorum est accidens. Ista autem natura assumpta, si primo vnitur essentie nullum actum dat personis, sed tñ dependet ad essentiam, vt ad vnū terminū primum, cui vt sic accidit esse in tribus, sicut modo omnes creature dependent dependentia cau-

A causati ad causam ad tres personas, ut sunt unum in natura, nec propter illam dependentiam cæti ad tres personas ponitur causatum illimitatum, unde nec illa ratio multum valet contra primam opinionem. sed habet solui, sicut hic, licet sit contra rationem ibi dictam. ¶ Ad tertium dico, quod tunc non conveniret filio iustificare naturam, in quantum distinguitur a patre. sed in quantum hic Deus existens.

A D A R G V M E N T A pro prima opinione, licet individuatione posset esse sine personatione, non tamen sequitur, quod individuatione posset esse eadem & una cum pluribus personalitatibus, tunc enim posset hoc concludi de personalitatibus creatis, respectu quarum individuatione est prior naturaliter, unde non quodcumque prius potest manere indi-

B stinctum cum distinctione cuiuscunque posterioris, maxime quando distinctio posterioris concludit in priori aliquid sibi repugnans, si sit idem. ¶ Ad aliud dico, quod distinctio relativa, & si non causet distinctionem absoluti fundantis relationem, potest tamen causare distinctionem absoluti sequentis naturaliter relatione, & dependentis ab ea, quia distinctio prioris sufficit ad causandum distinctionem posterioris. ista autem natura absoluta assumpta non præcederet relationes, sed sequeretur. & ideo secundum eas distingueretur. Exempla autem de anima in diversis partibus corporis, & uno corpore in diversis locis, non sunt ad propositum, quia non includit ibi aliquid impossibile anime informanti, vel corpori locato, sicut hic includitur.

S E D C O N T R A secundum membrum solutionis arguitur, queritur enim ad quam unitatem esset assumptio in illo membro; non ad unitatem naturæ, quia tunc esset eadem natura assumpta cum assumente; nec ad unitatem personæ, quia persona non est terminus illius unionis perpositum, sed essentia, igitur ad nullam unitatem esset assumptio. ¶ Respondetur dico quod esset ad unitatem non idem tiratis vel compositionis, sed unionis naturæ huius ad illam, & ista unio esset specialis dependentia naturæ ad naturam, similis illi quæ nunc est naturæ ad personam. quando igitur dicis, si esset ad unitatem naturæ, igitur esset una natura, assumens & assumpta, dico quod non est concedendum, quod sit ad unitatem naturæ, sed tamen est ibi unio ad naturam, vel ad unitatem unionis naturæ cum natura, quia cum divinitas naturæ accipitur ibi unitas naturæ, ex vi constructionis, per unitatem identitatis, vel compositionis. neutra est ibi, non sic autem accipitur unitas, cum dicitur aliquid assumi in unitate personæ, quia ibi ex vi constructionis accipitur unitas pro unitate unionis.

¶ Contra, sicut sequitur, persona est primus terminus unionis, ergo assumptum unitate personæ, ita ut sequi hic, natura est primus terminus unionis, igitur assumptum unitate nature. ¶ Respondetur licet prima consequentia teneat, quia idem significat consequens, quod antecedens ex vi constructionis unitatis cum ly personæ, tamen secunda consequentia non tenet, quia antecedens significat naturam esse terminum unionis, sed consequens significat unitatem

B 3 idem

A idētitatis naturā ad naturā, vel
cōpositionē ex naturā & natu-
ra, unde propositio *tacta in pri-
mo enthymemare vera est hic,
videlicet, qđ vnitur personā, vni-
ad vnitatem, vel in vnitatem pso-
nā, propositio autē *tacta in secū-
da consequentis, falsa est, hæc. si
qđ vnitur naturā, vni- ad vni-
tatem, vel in vnitatem naturā. nec est
hæc difficultas realis, sed tantū
grammaticalis, in re enim vni-
tas personā non cōiicitur for-
maliter naturā assumptā, sed
tū vt terminus dependentiæ, si-
cut nec vnitatis naturā, cōiicitur
formaliter naturā assumptā, si
naturā esset terminus vnionis.
neque etiā ex persona assumen-
te, & naturā assumptā fit tertiū
compositum, sicut nec ex natu-
rā & naturā, sed tantū modus
loquendi est alius dicendo vni-
tatem naturā & vnitatem perso-
nā, quia in primo modo loquē-
di notatur vnitatis identitatis, vel
compositionis. in secunda non
notatur nisi vnio ad personam,
vt ad terminum.

QVÆSTIO. III.

*Verum una persona possit assumere
plures naturas.*

I R C A tertium ar-
guitur, quod non,
quia aut esset vnus
homo, aut plures.
non vnus hō, quia
non vna natura tñ. non plures,
quia non plura supposita, pri-
ma consequentia probatur per
oppositum, quia tres personæ
sunt vnus Deus. secunda proba-
tur per hoc, qđ hñs. plures scienti-
as propter vnitatem suppositi
est vnus sciens.

¶ Præterea. natura habet nu-
merationem & vnitatem a sup-
posito, quia natura vt abstracta
ab indiuiduis nō numerat, igit
si vnum suppositum, & vna na-
tura. ¶ Cōtra. alia natura potuit
assumi ista non assumpta. igitur
& modo potest probatio conse-
quentiæ, quia nec potentia alte-
rius naturæ est reducta ad actū
p hoc qđ hæc est assumpta, nec
relatio ex parte verbi assumētis
habet istā naturam adequatam
sibi in rōne terminati dependē-
tis ad terminans independentem,
quia & si vnū cātum non posset
dependere totaliter ad plures
cās totales, tñ bñ potest vna cā
totaliter terminare dependen-
tias multorum causatorum. igitur
& car.

R E S P O N D E O, cum ali-
qua natura posset habere depen-
dentiam eiusdem rationis cum
ista, & ēt simul cum ista, qđ non
est repugnantia respectu natu-
rarum actualis. n. dependentia
vnus naturæ non repugnat depen-
dentia alterius naturæ, nec
est repugnantia ex parte verbi,
quia per hoc non ponentur in
eo nisi plures relationis rōnis.
vel nulla relatio rōnis, sed tñ qđ
ipsum terminet plures relationes
reales ad ipsum. hoc autē nō
est impossibile. sicut tota trini-
tas terminat omnes relationes
reales creaturarum, nulla est igitur
causa impossibilitatis, vel in-
compossibilitatis assumptionis
alterius naturæ, etiam ista natu-
ra manente vnitā.

A D P R I M V M argumen-
tum dī, qđ nec esset vnus homo,
nec plures. ¶ Sed contrā. vnum
& multa sunt opposita, imme-
diate diuidentia ens. igitur a si-
mili circa hoc ens quod est ho-
mo.

*Ri. de m
dia. vii.
li. 3. ds. 1.
ar. 1. q. 5.*

Amo, vnum vel alterum est immedie verum. vt si est homo necesse est qd sit vnus hō vel plures, aliter non esset homo. probatur ēt hoc per vnum & non vnum, qd circa quodecunq; includunt contradictionem, & non vnum in ente est multa necessario. ¶ Aliter dī, qd esset vnus hō

Th. 3. par. 1. ab vnitatem suppositi, sicut vnus scilicet. 3. sciens, licet sciret plures scientias. 7. in art. 7. in sol. 3. 4. 5. Sed contra hoc est, qd tūc propter plurificationē suppositorum deberet plurificari tale concretum & natura, & ita plures personæ diuinæ essent plures dii. ¶ Ideo dico tertio modo sicut dictum est dist. 12. primi lib. qd pater & filius sunt vnus spirator, non tamen vnus spirans, sed duo spirantes, quare ibi.

Contra, sicut esse hominem est esse personam, ergo esse plures homines, est esse plures personas. Responsum quare in 12. distinctio. primi, in 1. la distinctio. grammaticali de ly spirans & spirator.

Ad aliud dico. qd sicut singularitas præcedit rationem suppositi, ita potest pluralitas naturarum stare in eodem supposito.

QVAESTIO. IIII.

Vtrum suppositum creatum possit sustentificare Hypostatisse aliam naturam creatam.

In ca. quartū arguitur qd sic, quia maior est proportio illius naturæ creatæ ad suppositum creatum, quam ad suppositum increatum. tum quia vtrū-

que finitū, ibi alterum infinitū, alterum finitum. tum quia hæc persona absoluta, & ita similis illi personæ, qd nata esset eē huius naturæ. persona diuina est relatiua. igitur si persona relatiua potest sustentare aliam naturā, qd suam, vel multas naturas creatas. ita multo magis hæc.

¶ Præterea. omnem perfectionem limitatam potest Deus dare creaturæ, qd nō repugnat sibi, sed supposito vnus naturæ potest sustentare aliam naturā creatam non ponit infinitatē in eo. igitur nec repugnantia. minor probatur, quia illud suppositū, & illa natura sunt finita. & finitum additum finito non facit infinitum.

¶ Præterea, superius continetur inferius in natura finita. igitur perfectio superioris continetur perfectionem naturæ inferioris, igitur potest supplere vicē suppositi inferioris. ¶ Contra, natura creatæ & iuppositum creatum sunt adæquate proportionabilia. igitur neutrum excedit alterum. igitur sicut natura non potest esse eadem pluriū suppositorum. sic nec econuerso.

RESPONDEO, sustentare naturam potest accipi dupliciter, effectiue & formaliter, siue terminatiue; primo mō trinitas sustentificat naturam humanam in Christo, id est facit eam sustentificatam. secundo modo solum verbum sustentificat vnionem naturæ creatæ ad ipsum. ¶ Primo modo, dico qd suppositum creatum non potest sustentificare aliquam aliā naturam a sua, quia natura alia ad talem vnionem cum ipso nō est in potentia, nisi tantum obediētiā, quia aliter esset violentia.

¶ Ar. li. 3. di. 1. q. 2. A ter sub proprio supposito, sicut graue sursum potentia obediē-
tialis in creatura respicit efficiē-
tiam primi efficientis, non aliā
potentiam actiuam. ¶ Secundo
modo dicitur quod non potest

sustentificare quia non est illi-
mitatum suppositum. & iō non
continet in se perfectionem al-
terius suppositi creati. contine-
re enim eminenter totam perfe-
ctionē suppositi creati, non con-
uenit nisi infinito, quia licet fini-
tum vnam sit eminentius altero,
non tamen vnū continet to-
tam perfectionem alterius, quia
entia ordinata essentialiter tan-
tum, distingui viderentur p ne-
gationem, quia inferius defice-
ret a superiori.

¶ Contra terminare dependē-
tiam causati ad causam est ma-
ioris perfectionis, quam ista q̄
conuenit Deo, & illa potest sine
illimitatione eius competere
creatura, vt substantię respectu
accidentis.

¶ Sed ista ratio non vī conclude-
re, quia verbum non est infinitū
secundum rationem personali-
tatis sue, secundum quā susten-
tat naturam assumptam, igitur
non requiritur illimitatio, vel
infinitas in illo supposito quod
sic sustentificat. assumptum pa-
ter, quia tunc aliqua perfectio
infinita formaliter deesset pri,
quē est in filio. ¶ Alia rō apponi-
tur, q̄ solus Deus potest illabi
creaturę illapsu generali. ergo &
isto illapsu speciali. ¶ Sed ista ra-
tio non concludit, quia illapsus
gñalis includit in se primitatem
causę efficientis in illabente, nō
sic autem ista sustentatio natu-
rę a supposito, patet in exēpio,
cui est hęc sustentatio maxime
similis accidentis, videlicet, a

subiecto, quia etsi subiectum
sustenter proprie accidens, non
tamen habet primitatem effi-
cientię re pectu eius, nec aliquā
causalitatem, in quantum præci-
se sustentificat illud.

POTEST ERGO dici, q̄
vel due nature create non sunt
vnibiles in eodē supposito, nisi
altera sit actus, & altera poten-
tia, & tunc non remanet vtraq;
natura in se inconfusa cum rē-
liqua, quod tamen pertinet ad
istam vnionem. s. q̄ natura pro-
prij suppositi assumptis, ita re-
maneat in se nō confusa alteri,
sicut si nature extraneę non ef-
fer vnita. ¶ Vel dici potest quod
oportet quod suppositum cui
fit ista vnio, sit simpliciter inde-
pendens, quia ista dependentia
non terminatur ad vnum sup-
positum mediante altero, nō est
enim ordo essentialis in ista de-
pendentia qualis est in ordine
causati ad causam. ¶ Vel potest
dici tertio modo, quod omnes
nature substantiales create dire-
cte de predicamento substan-
tię sunt simpliciter impossibi-
les in eodem supposito, ita q̄
altera istarum sit naturalis illi
supposito, quia tunc per se con-
ueniret illi, & per consequēs nec
per se nec per accidens ei pote-
rit reliqua inesse. non sic autem
sunt impossibiles, due natu-
re create si comparentur ad sup-
positū diuinum, cui ambę sunt
accidentales, & aduentitię, quia
neutra continet ei per se.

¶ Sed primam istorum. s. q̄ nul-
le due nature possunt vniri in
tertio, difficile est probare. scēn-
dum etiam. s. q̄ terminans de-
pendentiam istam oporteat ef-
se independens, non videtur ve-
rum, quia dependentiam aliquā
termi-

Aterminat aliquid, vt subiectum dependentiam accidētis, quod tñ non est omnino independēs. tertium non vñ probabile, quia si fit formalis repugnantia naturarum creaturarum in eodem supposito, ita non vñ posse eidē competere simul per accidens, sicut nec simul per se. sicut enī non potest idem per se esse album, & per se esse nigrum, ita nec per accidens album & per accidens nigrum. Sicut enim nullus idem color potest esse albedo & nigredo simul, sic nec idē corpus potest esse album & nigrum simul, quia quę formaliter ex se esse simul repugnāt, in quolibet repugnabūt simul esse. si igitur nulla inueniatur ratio impossibilitatis, quare suppositum creatum non possit sustentare naturam sibi extraneā, Deo tamen efficiente illā dependentiam in natura sic vnita & sustentata & in supposito alterius nature, non videtur ponendum hoc esse impossibile absq; omni ratione.

SI TENE TVR pars negatiua. ¶ Ad primum argumentum dico, qđ proportio conuenientię non requiritur ad istam vnionem, sed proportio nature dependentis & suppositi independentis, qualis forte non est in natura creata ad suppositū creatum alterius nature, sed solum ad suppositum increatum. ¶ Et ad confirmationem illam de absoluto dico, quod absolutio nō facit sustentationem, sed tantum qđ ipsa persona sit independens, nō nata esse actus vel potentia respectu alterius vrbilis. ¶ Ad aliud dico. quod erit vtrumque oppositorum sit limitatum, tamen non possunt

simulambo esse in eodem, quia licet hoc non concludat in eis formaliter illimitationem, ponit tamen impossibilitatem, ita in proposito vna natura existente in supposito per se repugnat alij esse in eodem per accidens propter impossibilitatem earum in eodem.

¶ Ad tertium dico. quod non omne superius continet totam perfectionem inferioris.

SI T A M E N tenetur alia pars. ¶ Ad argumentum in oppositum potest dici, quod non est ibi ita precisa portio quin suppositum creatum possit terminare dependentiam alterius nature, non tamen natura potest simul dependere ad plura supposita terminantia, quia vniuersaliter in dependentijs causę & causati, licet vna causa possit terminare dependentias plurium causatorum. non tamen plures causę in eodem genere & ordine causate possunt terminare dependentiā vnius causati, quia pluralitas priorum arguit pluralitatem posteriorum non econuerso.

QVAESTIO. V.

*Utrum ratio formalis terminandi istam * vnitatem sit proprietas a. l. vrbis relatiua.*

IRCA quintum, quod pręsupponit possibilitatem incarnationis, & querit de facto, scilicet de termino formali incarnationis. ¶ Vtrum, scilicet formalis ratio terminandi vnitatem nature humane ad verbum sit proprietas eius relatiua

tua

Atiua, arguitur quod non dupliciter. ¶ Primo, quod nulla proprietas personalis, sed essentia terminat, quia per illam rationem conuenit verbo terminare unionem per quam conuenit sibi continere perfectionem suppositi creati, & per quam natura creata est in potentia obedientiali ad verbum. Iste, n. assignant esse rationes possibilitatis incarnationis ex parte assumptis, & naturæ assumptæ, sed ista conueniunt verbo per essentiam, non per aliquam rationem, personale quod non est formaliter infinita, & ideo non continet formaliter perfectionem omnis suppositi. Similiter potentia obedientialis in creatura respicit omnipotentiam facientis, quæ non est proprietas personalis, sed essentialis. ¶ Præterea, assumens communicat esse naturæ assumptæ, sed esse in diuinis est essentialis, igitur aliquod essentialis, quod præcise est ratio essendi, est verbo ratio terminandi.

¶ Præterea, quod non proprietas verbi relatiua, quia eo verbum terminat formaliter unionem (si persona est primus terminus unionis) quo verbum formaliter est hæc persona, sed non proprietate relatiua est hæc persona, probo per illas rationes quæ adductæ sunt distinctio. 26. primi lib. pro illa opi. quare ibi.

¶ Contra, persona vna assumit, & non alia, igitur per illud quod est hæc persona distincta & determinata, sed hoc tamen est proprietate relatiua secundum Anselmum de perfectione spiritus sancti. ubi volens ostendere spiritum sanctum esse de filio, arguit per diuisionem, aut enim spiritus sanctus est de patre, quia de Deo, vel econuerso, i. vel est de patre

ratione essentia qua est Deus & velatione relationis. qua est pater, si ista est diuisio immediata hæc propositum, quia nihil hæc in persona diuina, nisi proprietas suppositi & communis essentia, si diuisio est mediata, tunc ad destructionem vnius membri inferendo aliud facit fallaciam consequentis. ¶ Si dicatur quod sicut per vnum membrum, i. per hoc quod est esse de vno Deo intelligit * aliquid commune tribus personis, puta vim spiratiuam, quæ fuit proprietas ignota in toto tempore suo, sicut communiter exponunt eum doctores, ita per aliud, i. per relationem intelligit ipse id quod est proprium personæ patris, siue sit relatiuum siue absolutum. & ita sit ponatur proprietas absoluta non intelligitur per illud membrum de essentia patris, i. spiritum sanctum spirari de absoluto proprio patris, si quod sit, sicut nec de proprietate patris.

¶ Contra, Aug. 7. tri. c. 9. sub essentia ponit quicquid est ad se, siue sit essentialis commune tribus, siue personale, patet enim ibi quod eodem modo dicitur aliquid persona, & Deus, licet persona accipiat pro prima substantia, non autem eo est Deus quo pater secundum eum, sed alio est Deus & pater igitur non intelligitur personale si sit absolutum sub relatione personæ, sed magis sub ipso communi quod est ad se. ¶ Præterea, si aliquo absoluto constitutur persona verbi, ergo ratio Arrii est demonstratio, cum n. arguit, quod ingenuum esse est vnum, & genitum esse est aliud, si vtrumque dicitur secundum substantiam, igitur persona prima est alia secundum substantiam

*Motina
una. ubi
supra.*

*a. l. quæ
quid est*

*a. l. 4. &
6.*

*Ubi supra
c. 4. in fi.*

*si quæ
sedunt ex
quadrupli
et una ca.
23.*

*Vide. 9.
ri. c. 3.
& 6.*

tiana

a. l. resp. etum.
 A tiam a secunda, conclusio tunc necessaria sequitur si persona ponatur esse absoluta. illa. n. constituit substantiam & non relationem, vel*relatiuum, & ita illud quod est aliud secundum istam proprietatem, est aliud secundum substantiam. ingentum autem est aliud secundum proprietatem, igitur & secundum substantiam.

s. de trin. e. 6.
 Si dicatur, quod ratio Arii est sophistica dupliciter, tunc quia commutatur ad aliquid in quid arguendo ingentum, esse est aliud a genito, vel hoc est aliud inquantum ingentum, ergo est aliud secundum substantiam, commutatur enim ad aliquid in quid, quod ostendit Aug. quia ingentum dicitur formaliter ad aliquid, licet negative, tum quia si non accipiat ingentum pro ipsa proprietate, quod significat, sed pro illa proprietate absoluta, quod subternitur, si ponatur dicitur, a. & arguitur ingentum est aliud a genito personaliter, igitur est aliud ab eo secundum substantiam, est iterum figura dictionis commutando hoc aliquid in quid, in praemissa. n. intelligitur substantia pro substantia prima, in consequente infertur pro substantia secunda siue pro quiditate, quia ita intellexit Arius. dixit. n. pater quod filius Dei est creatura pura, & habet aliam substantiam & aliam naturam a patre, & ibi obuiat sibi Aug. 5. trini. c. 6. quod si est aliud secundum substantiam non intelligitur nisi de substantia secunda, quae est quiditas, & hoc modo tam Aug. quod alij heretici contra quos loquitur accipiunt substantiam, & ideo ex alietate suppositi, quod est substantia prima inferre quod est aliud secundum substantiam, sicut ipsi loquuntur, est commutare hoc

aliquid in quod. Si altero inquam istorum modorum, respondeatur ad rationem Arii, quod sit sophistica. Contra, substantia prima est maxime substantia, igitur si persona constituatur per absolutum, per illud erit maxime substantia. & ita si secundum hoc sit aliud, erit maxime aliud secundum substantiam.

Præterea, ad istam conclusionem sunt aliquae rationes tam & dist. 26. primi lib. pro parte ista, quod relationes constituunt personas.

IN ISTA QVAESTIONE sunt duo articuli. Primus, quæ sit proprietas constituens personam. Secundus, an ista sit ratio terminandi istam unionem.

De primo tactum est in primo lib. dist. prædicta. Quantum ad alium articulum principalem. quod scilicet de ratione formali terminandi istam unionem, qui diceret istam esse propter continentiam perfectionis realitatis suppositi creati in ipso assumente, & propter potentiam obedientialem in natura assumpta, hiet dicere, quod essentia esset propria ratio terminandi istam unionem, sicut argutum fuit dist. ista. q. 1. sed illud suppositum videtur esse falsum, quia ista dependentia est alterius rationis ab omni dependentia causati ad causam, continentia autem virtualis quæ est in termino, & potentia obedientialis in dependente, vel contento pertinet ad dependentiam causati ad causam. unde propter istas rationes non posui in prima. q. verbum posse terminare illam dependentiam, sed propter substantiam independentem. Dico ergo, quod essentia non est formalis ratio termi-

Ponitur primus articulus prolixè in aliquibus originibus nar lib. 3. dist. 1. q. 2. & 2.

Et in per de hmo.

A terminandi istam vnionem, sed proprietas personalis, quod probo sic. In quocunque supposito est ratio formalis terminantem vnionem ipsum terminat eam, pr in quo est essentia diuina non terminat eam, igitur &c. p-batio minoris, suppositum non terminat, nisi quia habet rōnē formale terminandi, sicut non creat, nisi quia cōuenit ei formaliter ratio creandi, & ppter hoc in quocunque est ratio formalis creandi proxima creat, vnde necesse est tres personas simul creare. ¶ Dicitur forte q p-prietas est ratio terminandi vt sine qua non. Cōtra hoc, in quocunque est formalis ratio agendi, & prius natura q actio eius sit elicit auctu, vel terminus productus, illud est ei ratio, & principium agendi, si autem posterius habet, non agit illo formaliter, similiter nec si simul natura cum termino habeatur, quia quia tunc filius generaret se.

¶ Et intelligitur q sicut ratio formalis formaliter terminat, sic suppositum suppositiue, si actu actu, si aptitudine aptitudinis, si potentia potentia, sic intelligitur primo.

Sicut frequenter declaratum est in 1. lib. quomodo pater & filius spirēt. i. q. quia habent vim spiratūā, & vtique prius origine q. i. f. spiretur. & propter hoc etiam tres persone creant, ita q potentia creandi est cuiuslibet ratio creandi, quia quilibet habet eam prius naturaliter, q creatura producat. igitur a simili. illud quod est ratio terminandi istam vnionē, erit habenti prius ratio terminandi, & est pccisa. prius enim, quia terminus vnionis & maxime istius, quæ est de

pendentia, non est simul natura cū vnione, immo nec cū fundamento. si prius naturaliter habetur, q ipsa vnio terminetur. sed certum est, q ipsa natura habetur a tribus naturaliter prius, q ista vnio facta sit, igitur &c. ¶ Aliter potest responderi ad rōnē, q tres persone alio * & alio modo habent essentiam & propter istum alium modum habendi eam, vna potest terminare ita q essentia sit sibi ratio terminandi, & non alij. ¶ Contra hoc dupliciter pōt argui. ¶ Primo sic, quia si ista vnio sit rea is habet terminum realem, & sub ratione reali. igitur relatio rationis non est formalis ratio terminandi vnionem, iste autem modus habendi essentiam, est tantum relatio rōnis in ipsa essentia, q alias essentia realiter referret ad ad se, vel ad personam. igitur essentia vt sic habita non est formalis ratio terminandi eam, ita q sic haberi sit proxima ratio terminandi eam. ¶ Secundo, quia non est distinctio in modo habendi essentiam, nisi pertinens ad originem, sed propter istam non terminat vnionem vna persona & non alia. quia ista distinctio esset eadem, si pater fuisset incarnatus, & non filius, & tamen tunc non terminasset filius sicut modo. igitur propter illam distinctionem quæ necessaria est, non est essentia ratio terminandi vni, & non alij, quod terminare est contingens.

A D A R G V M E N T A.
¶ Ad primum pater, q illa maior est falsā, nec ille sunt rationes ad probandum possibilitatem incarnationis. ¶ Ad aliud dico q communicare sic esse nō est idem, q esse diuinū informā

Bar. qui
pater ha-
bet a se, si
lius a pa-
tre. f. si
viroque,

Dist. 12.
& alibi.

1. dist. 2.
q. 1.

re formaliter naturam humanam, nec etiam effectiue communicare, p. s. persona assumēs, effectiue det aliquid esse naturę assumptę ex hoc qđ assumēs est, sed itud communicare est terminare dependentiam existētię actualis naturę assumptę, & hoc non est qđ existentia realis naturę assumētis sit ratio terminandi, sed substantia. i. incommunicabilis existentia.

Ad formam, tunc concedo, qđ communicat esse hoc est existentia sua incommunicabilis, vt existentia incommunicabilis, nō *ex alio puta ex natura est ratio terminandi dependentiam naturę assumptę. Ad aliud, concedo maiorem & minor negetur, secundum communem opinionē tenendo personas esse relatiuas. Et ad probationes illas dictum est dist. 26. primi lib.

a. l. nōta
men exi-
stentiā, vñ
existentia
est nō.
Hic sequi-
tur longa
litera in
aliquibus
originali-
bus sed nō
necessa-
ria.

ET QVIA IN HOMINE
TOTA &c.

DISTINCTIO III.

IRCA distinctio-
nem secundam. In
qua magister agit
de modo assumē-
di naturam querū
tur tria. Primo, vtrum naturā
* humanam vniri Deo hyposta-
tice, & tamen non frui includat
contradictionem. Secundo,
vtrum fuerit ibi aliquid mediū
congruitatis, & vt includat vtrum
que mediū. i. intrinsicū, vt
aiam, & extrinsicū ut gratiam,
qđo vtrū verbū primo, & imedia-
te assumpserit totā naturā hu-
manā. Tertio, vtrū incarnatio-
nem præcesserit corporis orga-
nizatio.

a. l. ali-
quam.

QVAESTIO. I.

Utrum naturam humanam vniri
Deo hypostatice, & tamen non
frui includat contradictionem.

IRCA primum ar-
guitur qđ sic. quia
aut illa natura na-
ta est frui, aut nō.
Primo modo, nō
potest non frui. probatio, tum
quia illa vnio maior est ista vnio
ne, quę est per habitum glorię,
quia secundum Aug. 13. de tri-
c. 19. In rebus per tempus ortis
illa summa gratia &c. Sed cōtra
dictio est naturam vnitam per
habitum glorię non frui. ergo
multo magis de ista. Confirmatur
per August. 13. de trini-
cap. 9. vbi * arguitur per locum
a minori, si filius Dei natura-
lis factus est filius hominis. igitur
magis credibile est, quod
filius hominis naturalis sit gra-
tia filius Dei, si autem conse-
quentia tenet vniuersaliter a mi-
nori. igitur in Christo, posito
antecedēte, necessario ponēdō
sequēs, & p. cōsequens qđ neces-
sario fruatur. Tū, qđ si talis natura
non necessario fruatur, pos-
set peccare, & ita Deus dicere
peccare, & damnari per conse-
quens. Confirmatur ista pro-
batio per Ansel. 2. cur Deus ho-
mo. c. 10. Si primus homo erat
peccabilis, quia non erat Deus.
igitur ex ista vnione secundus
homo ex qua erat Deus, erat im-
peccabilis, sed non erat impec-
cabilis, nisi quia beatus. igitur
&c. Secundum membrum di-
uisionis includit contradic-
tionem, scilicet quod aliqua
natura non nata frui possit ei
vni

a. l. arguit